מקצתן נעשו עדים ומקצתן נעשו דיינין

דברי רבי מרפון רבי עקיבא אומר כולן

נעשין עדים ¢ואין עד אנעשה דיין אפילו תימא

רבי עקיבא עד כאן לא קאמר רבי עקיבא

התם אלא בדיני נפשות דרחמנא אמר

ושפטו העדה והצילו העדה וכיון דחזיוהו

דקטל נפשא לא מצו חזו ליה זכותא אבל

הכא אפילו ר' עקיבא מודה: **מתני'** בכל

השופרות כשרים חוץ משל פרה מפני שהוא

קרן אמר רבי יוםי והלא כל השופרות נקראו

קרן שנאמר ²⁰במשוך בקרן היובל: **גכו'** שפיר קאמר רבי יוםי ורבגן כל השופרות

אקרו שופר ואקרו קרן דפרה קרן אקרי שופר

לא אקרי דכתיב בכור שורו הדר לו וקרני

ראם קרניו ור' יוםי אמר לך דפרה נמי אקרי

שופר דכתיב יותימב לה' משור פר אם שור

למה פר ואם פר למה שור אלא מאי

שור פר משופר ורבנן כדרב מתנה דאמר

רב מתנה מאי שור פר שהוא גדול כפר

עולא אמר היינו מעמא דרבנן כדרב חסדא

דאמר רב חסדא מפני מה אין כהן גדול

נכנם בבגדי זהב לפני ולפנים לעבוד עבודה

לפי ∘שאין קטיגור נעשה סניגור ולא והא

איכא דם פר הואיל ואשתני אשתני

והא איכא ארון וכפורת וכרוב חומא בל

יקריב קאמרינן והא איכא כף ומחתה חומא

בל יתנאה קא אמרינן והא איכא בגדי זהב

מבחוץ מבפנים קא אמרינן שופר נמי מבחוץ

הוא כיון דלזכרון הוא כבפנים דמי והא תנא

מפני שהוא קרן קאמר חדא ועוד קאמר חדא

דאין קמיגור נעשה סניגור ועוד מפני שהוא

קרן ור' יוםי אמר לך דקא אמרת אין קמיגור

נעשה סניגור הני מילי מבפנים והאי שופר

מבחוץ הוא ודקא אמרת מפני שהוא קרן

כל השופרות נמי אקרו קרן אביי אמר היינו

מעמייהו דרבנן שופר אמר רחמנא ולא שנים

ושלשה שופרות והא דפרה כיוז דקאי גילדי

גילדי מיתחזי כשנים ושלשה שופרות והא

תנא מפני שהוא קרן קאמר חדא ועוִד קאמר

סמג עשין קט טוש"ע ח"מ ס" ז סעיף ה:

ה"ח סי תקפו ס"ח:

ה ב סמג עשין מב טוש״ ה ב סמג עשין מב טוש״

בו.

ב"ק ל: ב"ב קיד. סנהדרין

לד: ב) ובשמעכם את הול

רא:, כ) [בשמעכם מת קול השופר כך איתא ברי"ף וברא"ש], ג) [ברכות נט.

קדושין ה.], ד) סוטה מב., ד) [סוטה יג.],

ו) [חולין לב.], ו) לעיל יא.,

ח) וב"ה סה:ו, ע) וחלהות

יו) פי ק פסיז, ש) [מפקות רש"ש], י) [וע"ע תוס" ב"ב קיד. ד"ה אבל וד"ה ואין], כ) [עי מהרש"א

וע"ע בתי"ט העתיק בוה"ל ועוד לריך להוכיח דבעלמא

אקרי שופרות בלא קרן],

ל [לקמן כו:],

הנהות הב"ח

רש"י ד"ה להכו הכו

כו׳ קול השופר הס״ד ואח״כ מה״ד קרן

ומח"כ מה"ד קרן אשכחן דאקרי דכתיב

העדים נעשים דיינים דאם כו למה לי יושיבו מחבריהם יעידו בפני יחיד ואחר כך ישבו הם עמו ויקדשו והכי אמרינן ליה בפרק שני דכתובות (דף כח:): כולן עדים הם. רחוים של איל בין של יעל: שהוא קרן. אינו קרוי שופר וגבי יוה"כ שופר כתיב (ויקרא כה) והעברת שופר תרועה ובפרק בתרא (דף לד.) גמרינן ר"ה מיובל: בקרן היובל. ויובל דיכרא הוא כדמפרש בגמ': גבו' אקרו קרן וחקרו שופר. חקרו קרן כדחמרן ואקרו שופר דכתיב במתן תורה (שמות יט) במשוך היובל וגו' וכתיב [שס] ויהי קול השופר (6): וקרני ראם קרניו. של בכור שורו קרן אשכחן דאקרי: ותיטב לה׳. תפלתי משופר ובשור קא משמעי קרא: שור שהוא (פ)פר. ביום שנקרא שור היה גדול כפר זהו שור של מעשה בראשית שביום שנברא נברא בקומתוי ושור בן יומו קרוי שורהי שנאמר (ויקרא כב) שור או כשב או עז ופר אינו נקרא עד בן שלש: אין קטיגור. זהב העגל. ושופר של פרה נמי קטיגור דעגל הוא: הואיל ואישתני. להיות דם ואין מראית הפר ניכר: חוטא בל יקריב. האדם לא יקריבנו הלום שהוא חטא בו: חוטא בל יתנאה. להתקשט בו בקרבו הלום: כיון דלוכרון קא אתי כלפנים דמי. שופר נמי אע"ג דלית ביה משום חוטא בל יקריב ולית ביה משום חוטא בל יתנאה כיון דלוכרון קא אתי כבגדי כהן גדול שלפנים דמי: גילדי גילדי. בכל שנה ושנה ניכרת תוספתו והוא כמין גלד מוסיף על גלד ראשון בתכליתו של רחשון תחילת השני: גמולה. מובדלת: טוחום. לשון חלוקות ש:

שכוי. לשון ראיה כמו וישקף (בראשית יט) ומתרגמינן ואיסתכי:

חדא דשופר אחד אמר רחמנא פולא שנים קבעו ושלשה שופרות ועוד מפני שהוא קרן ורבי יוםי אמר לך דקאמרת שופר אחד אמר רחמנא ולא שנים ושלשה שופרות

כיון דמחברי אהדדי חד הוא ודקאמרת מפני שהוא קרן כל השופרות נמי אקרו קרן מאי משמע דהאי יובלא לישנא דדכרא הוא דתניא אמר רבי עַקיבא כשהלכתי לערביא היו קורין לדכרא יובלא ואמר ר"ע כשהלכתי

לגליא היו קורין לנדה גלמודה סמאי גלמודה גמולה דא מבעלה ואמר ר״ע כשהלכתי לאפריקי היו קורין למעה קשיטה למאי נפקא מינה לפרושי ⁴מאה קשיטה דאורייתא מאה דנקי אמר רבי כשהלכתי לכרכי הים ∘היו קורין למכירה כירה למאי נפקא מינה לפרושי ייאשר כריתי לי אמר ר"ש בן לקיש כשהלכתי לתחום קן נשרייא היו קורין לכלה נינפי ולתרנגול שכוי לכלה נינפי מאי קרא יפה נוף משוש כל הארץ ולתרנגול שכוי אמר רב יהודה אמר רב ואיבעית אימא ריב"ל מאי קרא "מי שת במוחות חכמה או מי נתן לשכוי בינה מי שת במוחות חכמה אלו כליות או מי נתן לשכוי בינה זה תרנגול לוי איקלע לההוא אתרא אתא גברא לקמיה אמר ליה

מקלחן נעשין עדים. ויעידו בפני חבריהם דגבי דיני נפשות עדות : בעינן דכתיב (דברים יו) על פי שנים עדים יומת המת לא יומת וגו': ומקלתן נעשין דיינים. אבל המעידים לא ישבו וידונו עמהם

> ליה דנעשה דיין. וגבי עדות החדש גופה נמי לא אכשרנא במתני׳ להיות להעיד: והלילו העדה. יהפכו בזכותו: בותני' כל השופרות. בין

וקרני ראם קרניו של בכור שורו הס"ד: (ב) ד"ה שור שהוא כפר ביום כו' או עז

גליון הש"ם נמ' שפיר קאמ' ר"י. כעיו זה פסחים דף כח ע"ב: שם ולא שנים ושלשה שופרו'. עי' סוטה דף יו ע"ב תד"ה כתבה על שני:

רבינו חננאל מקצתז נעשו עדים י . ומקצתן נעשו דיינים, דברי י טרפון, ר׳ עקיבא אומר כולן עדים הן ואין עד ר׳ עקיבא בדיני נפשות אבל בעיניין ראש חודש אפי׳ ר׳ עקיבא מודה. ירושלמי: ר׳ הונא הוה חכים שהדי לבר נש, אזל רב הונא גרמיה מן ההוא דינא ואזיל ואסהיד עלוי קומי ב״ד חורון. קידשוהו . קודם לזמנו או לאחר קודם לזמנו או לאוו עיבורו יום אחד, יכול יהא מקודש, ת״ל תקראו אותם . אלה הם מועדי. כלומר הן מועדי, ואם לאו אין יום כ״ט לחודש, לאחר עיבורו יום ל״ב. ביומי דר׳ ברכיה אישתתקן, אמר לון שמעתין דאתקדש ירחא, וארכנון ברישיהון וקבלון. מתני'. כל השופרות כשירין חוץ משל פרה מפני שהוא קרן. ואמרינן שפיר קאמר ר' יוסי לרבנן כו׳. ורבנן כל השופרות נקראו שופרות היובלין . ואיקרו קרן, של פרה קרן איקרי שופר לא איקרי כו'. מאי שור פר שהוא מפר. כלומר, שור הנולד מפר שהוא חזק אמיץ בכוחו, לפיכך הוא חזק ושמן מובחר שבשוורים, י. ולא משור זקן שכבר כחש כחו. קטיגור מלשיז רכיל. פי׳ חוטא כל יתגאה, אדם שחטא לא יתגאה בכלי

דרחמנא אמר ושפטו העדה והצילו העדה. מימה דנפרק אלו הן הגולין (מכות דף יב.) נפקא ליה מקרא אחרינא

דאמר מנין לסנהדרין שראו באחד שהרג את הנפש שאין הורגין דהראוי להעיד אית ליה לרבי טרפון נעשה דיין אבל עד עלמו לית אותו עד שיעמוד בב"ד תלמוד לומר עד עמדו לפני העדה למשפט

ויש לומר דעיקר דרשה מהתם וקרא דהכא אינטריך דלא יליף מהתם לשאר דינין להלריך ב"ד אחר דשאני התם דאמר רחמנא והלילו העדה ומיהו הוא הדין לענין מכה חבירו כדמוכח בפ' החובל (ב"ק דף ל: ושם) ובעד נעשה דיין יש דינים חלוקים כמו שפירשנו בפ' ב' דכתובות (כה: ושם ד״ה הנח) דבעדות החדש דאורייתא עד הרואה הוא דנעשה דיין ובקיום שטרות דרבנן אפילו עד המעיד נעשה דיין ובדיני נפשות אפילו עד

הרואה אין נעשה דייןי: חרץ משל פרה. הא דלא חתני נמי חוץ משל ראם דשל ראם נמי איקרי קרן דכתי' (דברים לג) וקרני ראם קרניו וכתיב (תהלים כב) ומקרני רמים עניתני ושמא אינם חלולים ואינם ראוים לשופר: רהיה במשוד בקרן היובל. תימה דלא מייתי קרא דילחק דכתיב (בראשית כב) בסבך בקרניו ואע"ג דההוא קרא מחיים דה"נ מייתי לה בגמרא בכור שורו הדר לו וקרני ראם קרניו וי"ל דנראה ליה לאתויי האי משום דכתיב ביה שופר: אקרן קרן ואקרו שופר. פירש רש"י מקרו קרן כדממרן ואקרו שופר דכתיב במשוך היובל וכתיב ויהי קול השופר יש מקשין אמאי לא הביא האי קרא דמתניתין במשוך בקרן היובל בשמעכם קול השופר להוכיח דכל שופרות אקרו שופר שטות להקשות וקל להבין דאדרבה מהאי קרא מוכח דשופר אקרי קרן ועוד לריך להוכיח דבעלמא

י שופרות אקרו שופר: חומא כל יתנאה קאמרינן. וגבי שופר מתנאה נמי בקול תקיעתו: ביון דלוברון קאתי. תימה אפוד וחשן נמי לוכרון קאתו כדכתיב בקרא וי"ל דהשבטים זכרון הס: רלא שנים ושלשה שופרות. ולא דמי למניח שופר 5 בתוך שופר כדפירש בקונטרס דעל גלד ראשון אתוסף גלד שני שפת השני בתכליתו של ראשון והקול יוצא

דרך כולם: לבדה גלמודה. ונפקא מינה כדדרשינן בסוטה (דף מב.) כי עדת חנף גלמוד (איוב טו): חלוגלוגות

→@(< תורה אור השלם

 וְשְׁפְטוּ הָעֵדָה בֵּין
הַמַּבָה וּבִין גֹאל הַדַּם עַל הַמִּשְׁפָּטִים הָאֵלֶה:

2. וְהָיָה בִּמְשׁךְּ בְּקָרֵן הַיּוֹבֵל בְּשָׁמְעֲכֶם אֶת קוֹל הַשׁוֹפָר יָרִיעוֹּ כָל הָעְם תְּרוּעָה גְּדוֹלְה וְנָפְּלְה חוֹמַת הָעִיר תַּחְהֶּיהָ חוֹמַת הָעִיר ָּוְעָלוּ הָעָם אִישׁ נָגְדוּ: יהושע ו ה

... 3. בָּכוֹר שׁוֹרוֹ הֶדְר לוֹ וְקַרְנֵי רָאַם קַרְנָיוֹ בָּהֶם עמים ינגח יחדו אפסי וְהַם אַלְפֵי מְנָשֶׁה: אֶרֶץ וְהַם רִבְבוֹת אֶפְּרִיִם אַלְפֵי מְנָשֶׁה: . דברים לג יז

וברים לגיי 4. וְתִיטֵב לַיְיָ מִשׁוֹר פָּר מַקְרָן מַפְרִיס: תהלים סט לב

אֲשֶׁר נְטָה שָׁם אָהֱלוֹ מִיַּד בני חמור אבי שכם -בְּמֵאָה קְשִׂיטָה:

י בראשית לג יט 6. אבי השביעני לאמר ט. אָבּ יִּוּשְׁבִּיצֵּהְ כֵּאנּה הָנֵּה אָנֹכִי מֵת בְּקבְּרִי אֲשֶׁר כָּרִיתִי לִי בְּאֶרֶץ תקברני שמה כנעו ועתה אֶעֶלֶה נָא וְאֶקְבְּרָה אָת אָבִי וְאָשׁוּבָה: בראשית נה

7. יְפַה נוֹף מְשוֹשׁ כָּל הָאָרֶץ הַר צִיּוֹן יַרְכָּתִי צָפוֹן קַרְיַת מֶלֶךְ רָב: תהלים מח ג

8. מִי שָׁת בַּטָּחוֹת חְכְמָה אוֹ מִי נָתַן לַשֵּׁכְוִי בִינָה:

מוסף רש"י

ואין עד נעשה דיין. המעיד על הדבר אין נעשה עוד דיין באותו דבר וגם אם כאה את הדבר ונעשה טם למה למה האפר העשה עד אין נעשה עליה עוד דיין בעדות עלמו אלא אם כן מעידין אחרים בפניו, י דגזירת הכתוב הוא, דכתיב ועמדו שני האנשים וגו' בעדים הכתוב החמים וגוי בפרים המחדבר, לפני הי לפני הדיינים, אשמועינן קרא דלריך להעיד שנים לפני הדיינין, אבל העדים אינן ויושבין ירווב"ם ב"ב קיד.). שאין קטיגור נעשה סניניר השיגור נעשה קטיגור שונא, סניגור אוהב מלין יושר (חגיגה יג:). גמולה. בדולה, כמו (בראשית כא) ויגמל (סוטה

רבינו חננאל (המשר) מאי משמע דהאי ואכלו נוגל] דכתיב בהאי קרא ויובל] דכתיב בהאי קרא איל הוא, שכן בערבייא קוריז לאיל יובלא. מאה וה, מאה מעה. שכן באפריקא קורין [למעה . קשיטא. כלה, נינפי. שכן

שהוסא אי הצמח בם. הדב רשמוש] לפני ולפנים. קרן של פרה כיון דהוא גילדי גילדי כשנים ושלשה שופרות זה בתוך זה בתחום קן נשרייא קורין] לכלה, נינפי. והוא לשון יווני. מי שת בטוחות חכמה, אלו הכליות. או מי נתן לשכוי בינה, זה תרגנול. מי שת בטוחות חכמה, אלו הכליות. או מי נתן לשכוי בינה, זה תרגנול.